

Lambertism i kris

Innehåll

Introduktion	1
Sista krisen i POI, eller lambertismen på väg mot utrotning	2
Lambertismen, en hemlig historia inom den franska vänstern	3
Lästips	10

Introduktion

Lambertismen är en trotskistisk riktning med centrum i Frankrike som grundades i början av 1950-talet efter en splittring av den franska sektionen av Fjärde Internationalen. Benämningen kommer från dess mest kände företrädare (och grundare) Pierre Lambert (1920–2008).

Pierre Lambert 1988

Lambertisterna har en internationell organisation kallad *Internationella Kommittén för Fjärde Internationalens återuppbyggnad*.

Följande två artiklar, från 2015 och 2021, beskriver lambertismens brokiga historia och den kris som organisationen genomgått under det senaste årtiondet.

Artikelförfattarna är inga ”trotskister” och den bild som de målar upp är inte vacker och inte heller alltid rättvis, men de ger ändå en i flera avseenden inträngande bild av en märklig politisk sekt med stort inflytande i vissa miljöer. Efter artiklarna ges lästips för den som vill veta mer om lambertismen och dess politik.

Red

Sista krisen i POI, eller lambertismen på väg mot utrotning

av Stéphane Allières

Ur *Mediapart*, 18 juli 2015

POI, *Parti ouvrier indépendant*, en av de historiska strömningarna inom trotskismen, genomgår stridigheter, som kan innebära slutet för en rörelse, som serverat politisk och intellektuell näring åt vänstern i Frankrike och utgjort ett viktigt nätverk inom den fackliga rörelsen där.

Det kan tyckas vara något helt marginellt, men för den franska vänstern i allmänhet och yttersta vänstern i synnerhet är det inte så. POI, *le Parti ouvrier indépendant*, tidigare känt som *Parti des travailleurs* (PT) och *l'Organisation communiste internationaliste* (OCI) - en av de tre grenarna inom fransk trotskism (vid sidan av *Lutte ouvrière* och det tidigare *Ligue communiste révolutionnaire* (LCR) som uppgått i *Nouveau parti anticapitaliste* (NPA) - är nu på väg att falla sönder. Partiets högste ledare, Daniel Gluckstein, är så starkt ifrågasatt, att han riskerar att bli "suspenderad" tillsammans med en tredjedel av organisationen, efter anklagelser om att hålla på med att upprätta en tendens inför POI:s kommande kongress.

En del kanske finner det lustigt, enligt det gamla talesättet "två trotskister, tre tendenser" och raljerar över att en grupp som ryms i en telefonkiosk kanske kommer att försvinna. Men de spår som den lambertistiska rörelsen (som fått sitt namn efter Pierre Bousset alias "Lambert", organisationens historiske ledare) lämnat i franskt politiskt och intellektuellt liv kan inte nonchaleras, eftersom den skolat och fostrat politiska ledare av högsta rang (som Jean-Christophe Cambadélis, socialistpartiets förste sekreterare idag, och Jean-Luc Mélenchon, ledare för *Front de gauche*, eller förre premiärministern Lionel Jospin). På 1970-talet låg lambertismen bakom en strömning av intellektuella och kulturarbetare på vänsterkanten, som var motståndare till stalinismens totalitarism (framför allt på universiteten genom bildandet av den "oberoende och demokratiska" studentorganisationen *Unef-ID*), för att sedan dra sig inom sitt skal och försvinna in i en med åren alltmer organisatorisk inkrökthet.

Lionel Jospin (2014) resp, Jean-Luc Mélenchon (2016) (CC BY SA-SA 4.0 /Wikipedia)

Men än idag har lambertisterna såväl en reell förankring som ett visst inflytande inom fransk fackföreningsrörelse (i första hand inom landsorganisationen *Force ouvrière* (FO) där man fortfarande svarar för ordningsstyrkan, men också i mindre utsträckning i en annan landsorganisation, *CGT*). Lambertisterna har kvar en organisatorisk duglighet, något som man för drygt tio år sedan kunde manifesteras när man organiserade den första större mobiliseringen inför folkomröstningen om den nya europeiska konstitutionen.

I en organisation, som odlar hemlighetsmakeri och pseudonymer, i bland snuddande nära långt gången paranoia, är det första gången som oenigheten affischeras öppet. Det är förvisso inte första gången som lambertisterna hamnat i en intern kris. De senaste 30 åren har kännetecknats av återkommande uteslutningar (1984 drabbade det OCI:s andreman, Stéphane Just), utrensningar (1989 av tendensen ”Trohet mot enhetsfronten” kring Pierre Broué och René Revol), eller organiserade avhopp (1986 då kamrat Kostas, alias Jean-Christophe Cambadélis och ytterligare 400 medlemmar försvann till socialistpartiet), men många är ändå överens om att den splittring som idag är under uppsegling är den allvarligaste hittills. Och det kan mycket väl röra sig om den sista, innan butiken stänger.

”Det är den första stora splittringen efter Lamberts bortgång [i januari 2008] och av det slag andra trotskistiska grupper i England och USA drabbats av sedan ledarfiguren dött”, säger en insatt bedömare, som vill vara anonym, precis som alla andra personer vi varit i kontakt med för denna artikel. ”Det är en ganska logisk utveckling, när den person dör som förkroppsligat både den ideologiska och organisatoriska balansen i en så personcentrerad aktivistgrupp, leder det till att organisationsstrukturen vittrar sönder och då sätter det fart på rivaliteten mellan partimedlemmar som tappat orienteringen.”

Vid en genomläsning av de interndokument från POI, som sedan en tid cirkulerar på nätet i olika vänsterkretsar, framgår att motsättningarna uppstått sedan partiets nationella sekreterare, Daniel Gluckstein (alias ”Seldjouk”) försökt bilda en tendens inom *le courant communiste internationaliste* – internationalistiska kommunistiska strömningen. Detta omsusade ”CCI” representerar lambertismens ursprungliga struktur och som hade majoritet inom det *Parti des travailleurs* (PT), som efter det franska presidentvalet 2007 döptes om till POI. Man uppger sig ha nära 2 000 medlemmar och till detta kommer mellan 2 000 och 4 000 andra medlemmar med rötter i fackföreningsrörelsen och socialistpartiet (bl a den förre presidentkandidaten Gérard Schivardi).

Att döma av uppropet för bildande av en tendens, under rubriken ”Återgång till en politik för partibyggnad” och som undertecknats av drygt 600 medlemmar av CCI, handlar de interna motsättningarna främst om taktiska frågor och enligt sedvanlig ritual hos lambertisterna om relationerna till *Force ouvrière*, mellan dem som tycker att det räcker med att fungera som en strömning inom fackföreningen och dem som har mer politiska ambitioner, till exempel att ställa upp i presidentvalet (vilket partiet gjorde 1988, 2002 och 2007).

”Eftersom vi står på randen till en revolutionär kris är den centrala frågan mer än någonsin med vilket parti vi ska ta oss an den”, heter det i uppropet för en ny tendens. Gentemot dem som är för att man främst ska inrikta sig på facklig verksamhet och göra partiet till ”en politisk apparat för kampen” hävdar Gluckstein och hans anhängare tvärtom, att POI ”måste kunna uttrycka sig på egen hand, komma med paroller, ta initiativ”.

Enligt en veteran ”inom huset” har ”denna motsättning legat och grott inom organisationen i många år”. Flera hävdar att det handlar om en inre uppgörelse med drygt 30 år på nacken som nu är på väg mot en upplösning, mellan Daniel Gluckstein och de som inte kunnat tåla att han lyftes fram som n° 2 bakom Lambert efter uteslutningen av Stéphane Just 1984. En befördran som då skedde på bekostnad av Marc Gauquelin (alias ”Lacaze”), än idag främste motståndare till den ”Seldjouk”, som ”den gamle” föredrog, trots att han kom från Alain Krivines

”pablistiska” LCR. En annan veteran inom den lambertistiska rörelsen, som nyligen lämnat den, är orsaken till att Gluckstein hamnat i minoritet också att ”*en hel hop av dem som tidigare stod honom nära inte längre kunde stå ut med hans auktoritära sätt att styra rörelsen. I dag får han själv vara med om vad han utsatt många andra för*”.

Ensam och isolerad eller närmande till Front de gauche?

I skrivande stund är splittringen inte omedelbart förestående. ”*Man är inne i en process, som inte går att vända, men den här sortens processer brukar ta tid*”, säger kännare av organisationen. De båda sidorna håller nu på att mäta sin styrka, exempelvis inom andra sektioner av den lambertistiska rörelsen internationellt (man har organisationer i både Brasilien och Algeriet). De ekonomiska frågorna står också i centrum för de interna stridigheterna. Lambertisterna har de senaste 40 åren byggt upp betydande tillgångar i fastigheter, bl a det klassiska partihögkvarteret på rue Faubourg Saint-Denis i hjärtat av Paris, där bl a tryckeriet till veckotidningen *Informations ouvrières* återfinns. Och då båda läger till sina led räknar förvaltare av partiets fastighetsbolag (fyra inom majoriteten - bl a ”Lacaze” – och två inom minoriteten – bland dem ”Seldjouk”) skulle det bara göra en splittring svårare.

POI:s ”öppna kongress”, som skulle ha hållits till hösten, har redan uppskjutits till efter nyår. Under tiden blir bara ryktena fler och fler om byten av lås i olika partilokaler och verbala och fysiska sammanstötningar inom en del partiavdelningar. ”*En ideologisk eller strategisk mot-sättning skulle i normala fall lösas på ett normalt sätt. Men i ett parti drabbat av paranoia och som är helt låst och bara tänker på en närmast militär organisation kan allt urarta och explodera när något irrationellt dyker upp*”, suckar en f d medlem.

Den kris som pågår kan hur som helst få ganska betydande konsekvenser för en del av denna antistalinistiska vänster från 1970-talet, som på sin kreditsida till exempel kan uppvisa att man lyckades få den ryske matematikern Leonid Pliouchtch frigiven ur sovjetiska läger efter en intensiv internationell kampanj.

En del ställer sig också frågan vad konflikten inom lambertismen kan få för konsekvenser inom *Force ouvrière*. Men kontakterna med den organisationen och de ”ställningar” lambertisterna har där kontrolleras nu till stor del av Glucksteins fiender inom POI. Det kan också bli effekter inom CGT, där vissa hävdar, utan att kunna säga något med säkerhet, att de tycker sig skönja POI:s fingrar bakom kampanjen för att ”*destabilisera*” Thierry Le Paon [Le Paon var ledare för CGT, men tvingades avgå efter läckor till den satiriska veckotidningen *Le Canard Enchaîné* om hur han för medlemmarnas pengar lyxrenoverat en våning i utkanterna av Paris med vinkällare och allt]. Lambertisterna har på sistone åter gett prov på sin förmåga att mobilisera ”på basnivå”, genom sina insatser för framväxten av *Les Bonnets rouges*, [en blandning av skatterevolt i Bretagne och missnöje med dominansen från Paris], för att kort därpå ta avstånd från rörelsen.

Andra undrar vad det ska bli av dem som nu riskerar att bli ”suspenderade” i gruppen kring Daniel Gluckstein. Denna grupp beräknas bestå av över 600 medlemmar, huvuddelen av ”ungdomarna” inom CCI, men också 28 ”veteraner” (dvs som tillhört ”Lamberts grupp” redan före 1968), som uttalat sitt stöd för ”Seldjouk”. Vad kommer de att göra? Hålla samman och bestämma sig för att slå vakt om den historiska tråden, till priset av marginalisering och isolering, med Trotskijs sista år som förebild då han jagades runt innan han blev mördad av Stalins regim?

Eller närma sig *Front de gauche*, och då särskilt *Parti de gauche* (PG), där de då kommer att återfinna sin gamle kamrat ”Santerre” (Jean-Luc Mélenchons pseudonym under tiden i OCI). Sedan 2012, och inte minst i en intervju med *Informations ouvrières*, har Mélenchon oupp-hörligt prisat POI:s verksamhet och detta återkom han till på PG:s senaste kongress, då han

räknade upp andra organisationer som samarbete var möjligt med. En grupp på över 600 välskolade och välorganiserade aktivister skulle kunna vara till stor nytta för en Mélenchon, som siktar på att ställa upp i presidentvalet 2017 och som inte längre är säker på att ha samma stöd som 2012 eller kunna lita på samma mobilisering från kommunistpartiets sida.

Men som en person med goda inblickar i det lambertistiska bygget säger, ”allt detta är något som det för närvarande inte går att få något som helst grepp om, eftersom alla kontakter med omvärlden skulle uppfattas som förräderi och skäl för uteslutning. Och för ögonblicket går alla omkring och väntar på att den andra sidan ska göra ett misstag för att sen sätta igång med anklagelserna”. Det är midnatt i lambertisternas sekel.

Lambertismen, en hemlig historia inom den franska vänstern

av **Abel Mestre**

Ur *Le Monde*, 14 augusti 2021

”Lambertismen” utgör en betydande riktning inom vänstern med ett tumultartat inre liv och har levererat ett flertal politiker på högsta nivå i Frankrike. Som Lionel Jospin (premiärminister), Jean-Christophe Cambadélis (förste sekreterare i socialistpartiet) eller Jean-Luc Mélenchon (flera gånger presidentkandidat och ledare för *La France Insoumise*, LFI).

Det var en intervju som nog hade gått de flesta förbi om inte *Le Canard Enchaîné* (Den fjättrade ankan) fångat upp den. I slutet av maj svarade Jean-Luc Mélenchon på frågor i en tämligen okänd veckotidning, som uppger sig ha 5 000 prenumeranter, *Informations ouvrières*. Den man som ställer upp i presidentvalet nästa år kritiserade där utfallen från delar av ordningsmakten och ansåg det vara förbryllande att en del av vänstern gått med på vissa polisfacks förbittrade sätt att uttrycka sig. Denna rätt anonyma tidning är organ för *Parti ouvrier indépendant* (POI). Tillsammans med sina arvfiender i *Parti ouvrier indépendant et démocratique* (POID), resultatet av en splittring av huvudorganisationen 2015, är det den senaste representanten för en gammal strömning inom yttersta vänstern i Frankrike: trotskism av lambertistisk inriktning, uppkallad efter pseudonymen för dess historiske ledare Pierre Lambert, död 2008, vars egentliga namn var Pierre Bousset.

Denna lilla strömning, med viss fallenhet för hemlighetsmakeri och paranoia, har dåligt rykte: motståndarna har kallat den ”sektaristisk”, ”våldsbenägen” och även ”misogyn”. Den är höljd i mysterier: medlemmarna använder sig av pseudonymer och organisationen tillämpar entrism.¹ Framför allt har den i hemlighet infiltrerat ett stort antal medlemmar i *Force*

¹ *Entrism* (efter franskans *entrée*, dvs inträda), benämning på en taktik som innebär att en organisation låter sina medlemmar söka inträde i en annan (större) organisation, för att påverka denna politiskt och vinna anslutning till de egna idéerna. Dess användning av trotskistiska organisationer daterar sig tillbaka till 1934, då Trotskij föreslog ”den franska vändningen”, som innebar att de franska trotskisterna skulle gå med det franska socialist-

ouvrière (FO) [en av de tre fackliga landsorganisationerna] och socialistpartiet, PS. och en av dem, Lionel Jospin, blev först förste sekreterare där och slutligen också Frankrikes premiärminister.

Lambertismen har i själva verket varit en viktig tankeskola inom den franska vänstern. Denna strömning har befruktat fransk socialdemokrati både politiskt, fackligt samt i föreningsliv och inom frimureri. ”Det har funnits en utfrysning av lambertisterna. Vi har blivit uteslutna ur intelligentian”, säger Jean-Christophe Cambadélis, en av de mest kända tidigare medlemmarna av lambertisterna. Han och många med honom påminner om att i de drygt tusen sidorna, och två band, av *Génération*, det verk av Hervé Hamon och Patrick Rotman från 1987 som betecknas som ett standardverk om Maj-68, ägnas inte en rad åt *Organisation communiste internationaliste* (OCI), som lambertisternas organisation hette på den tiden.

Men ändå: vilken annan vänsterorganisation kan skryta med att ha levererat en premiärminister (Jospin), två förste sekreterare i socialistpartiet (Jospin och Jean-Christophe Cambadélis), två kandidater i presidentval (Jospin och Jean-Luc Mélenchon), flera parlamentsledamöter och fackliga ledare? Med Mélenchon som en av huvudfigurerna inom vänstern och den vänsterpolitiker som nu ligger bäst till i opinionsmätningarna inför valet nästa år. Mélenchon, som inte velat låta sig intervjuas av *Le Monde* inför denna artikel, förnekar inte sitt förflutna inom lambertismen, men det är heller inget som han lyfter fram. Och hans relationer med POI är goda och man stöder honom (partiet har heller inte velat svara på våra frågor).

Ideologisk renlighet

”Lambertism, det finns inte!”, säger Daniel Gluckstein med ett småleende. ”Den förste som skrattade åt det uttrycket var Pierre Lambert själv. Och Leo Trotskij ogillade också begreppet trotskist”, fortsätter ledaren för POID. Den 68-årige Gluckstein tar emot i POID:s splitter nya lokaler i Montreuil i utkanterna av Paris. Han har fullt med böcker omkring sig, såväl marxismens klassiker som det sista opuset av en f d ”lamberto”, som han gillar, Alexis Corbière, parlamentsledamot för Mélenchons *La France Insoumise*. ”Det som kallas lambertism handlar om en marxism som berikats av erfarenheterna av den ryska revolutionen och Leo Trotskijs kamp för Fjärde internationalen och mot stalinismen”, säger Gluckstein.

För att definiera denna politiska strömning har Christophe Bourseiller, författare till vad som kan betecknas standardverket om lambertismen och dess relationer till *Force ouvrière*, FO (*Cet étrange Monsieur Blondel*, 1996) gått tillbaka till splittringen av Fjärde internationalen 1952 mellan lambertister och pablistar, anhängarna till Michel Raptis, alias ”Pablo”. ”Lambertismen är en historisk strömning inom trotskismen som uppstod i början av 1950-talet. Då utkristalliserades två inriktningar: en modernistisk i form av Fjärde internationalen, som skulle engagera sig i den anti-koloniala kampen, kvinnokampen, ekologi, medan den andra var ortodox. Den höll fast vid *Övergångsprogrammet* [från 1938], förblev detta omutligt troget och avvisade ’nymodigheter’ som den ansåg vara falska.” Den lambertistiska strömningen var således emot vad man betraktade som ”likvidatorerna” av det trotskistiska arvet.

---

partiet, SFIO. Detta skedde helt öppet, men det dröjde inte länge förrän SFIO-ledningen fick kalla fötter och började utesluta dem. 1936 tillämpades denna taktik även i USA, med betydligt bättre resultat (man vann avsevärt inflytande). Denna erfarenhet beskriver James P Cannon utförligt i de sista kapitlen i [Den amerikanska trotskismens historia 1928-1938](#).

Efter 2:a världskriget började vissa trotskistiska organisationer tillämpa s k *djup entrism* (eller *entrism sui generis*) som innebar att man gick med i socialist- eller kommunistpartier, utan att öppet deklarera detta och med avsikt att stanna kvar där under längre tid. Det krävde givetvis även återhållsamhet när det gällde att driva typiskt trotskistiska ståndpunkter.

Splittringen 1952 var inte avgörande bara för uppkomsten av den lambertistiska strömningen som sådan, utan också för en inställning och en strategi. Inställningen först: Lamberts grupp var bärare av ideologisk renlärighet gentemot förrädarna, pablisterna. De senare ansågs bara värda förakt. Än idag använder sig en del gamla lambertister, exempelvis Mélenchon, av detta epitet för att definiera personer som de ogillar. Strategin sedan: 1952 talade Pablo för en entrism *sui generis* i kommunistpartierna ("stalinistiska" i trotskistiskt språkbruk). Lambertisterna däremot ansåg att huvudfienden var stalinismen och att det inte var tal om att engagera sig där. De valde i stället en strategi med närmande till socialdemokratin – i socialistpartiet men framför allt landsorganisationen *Force ouvrière* – mot kommunistpartiet och dess landsorganisation CGT.

Kalla kriget innebar en svår tid för den trotskistiska rörelsen. Den var splittrad och fick lida under kommunisternas hegemoni och öppna fiendtlighet. Lambertisterna utmärkte sig genom en sällsynt talang för att kunna ta sig fram mot strömmen och med antikommunismen som kompass. I den antikoloniala kampen stod de för en egen linje och i den algeriska självständighetskampen stödde de Messali Hadj och hans *Movement national algérien* och inte FLN.² I Vietnam återopade de sig på Ta Thu Thau, trotskistledaren som mördades 1945 av Vietminh.³

En annan felanalys: lambertisterna såg inte Maj-68 komma. Medlemmarna kände inte av den studentrevolt som var på väg till skillnad från rivalerna inom *Jeunesse communiste révolutionnaire* (JCR), en annan trotskistisk organisation ledd av Alain Krivine, Henri Weber och Daniel Bensaid. De tillhörde ledningen för de sociala proteströrelserna och räknas som några av ledarna under "den sköna månaden maj". Det kan man inte säga om lambertisterna, som rent av valde att hålla sig undan skådeplatserna för striderna. "Det var ett stort misstag att inte vara med på 'barrikadernas natt', den 10 maj 1968. Det gjorde att OCI förlorade anseendet bland de revolutionära aktivisterna. Strejken vid SUD-Aviation i Nantes innebar startskottet för generalstrejken, det var OCI som tog initiativet där. Men vi stod vid sidan av de nya sociala protesterna", säger historikern Benjamin Stora, som skildrat sin ungdom hos lambertisterna i *La Dernière Génération d'octobre* (2008).

Det var ett medvetet val. Klasskampen, arbetarklassen och den fackliga kampen, var vad man satte främst. François Coustal, som tillsammans med Hélène Adam i *C'était la Ligue* (2019) skildrat äventyret *Ligue Communiste Révolutionnaire*, LCR, håller med: "Den lambertistiska strömningen såg ingen annan utväg än att få den klassiska fackföreningsrörelsen på fötter. Alla intresserade sig ju för det, men för dem var det det enda som gällde." Trots dessa missar var det ändå efter 1968 som lambertismen skulle gå framåt som mest, fram till början av

² Se [Befrielsekriget i Algeriet, kort historik](#) av Ian Birchall, och [Brödernas kamrater](#) av Sylvain Pattieu (om solidaritetsrörelsen),

³ Se [Mordet på Tha Thu Thâu](#),

1980-talet. De som var med på den resan har samma historia att berätta. Om dragningen till intellektuell renlärlighet och asketisk aktivism.

På sitt stora kontor på Champs-Élysées i Paris ser Marc Rozenblat roat tillbaka på sina ungdomsår. I dag är han chef för ett stort byggföretag men har också tiotals år bakom sig inom lambertismen, bl a inom den studentfackliga rörelsen på 1970- och 1980-talet. ”Vi ansåg vänsterorganisationerna vara småborgare som lekte småkrig, medan allt ju skulle utspelas i fackföreningarna. De var smutsiga och det var inte min stil. Jag ville inte ha någon oreda, medan vänstern ville ha kaos. Och då hittade jag en organisation som på samma gång var revolutionär och för ordning och reda. Det var förbjudet med droger, de klädde sig ordentligt. OCI stod för något annat.” Lambertisterna såg sig som leninister, yrkesrevolutionärer precis som Jan Valtin i *Sans patrie, ni frontières*, en av deras favoritböcker som utgavs på franska 1947. Ett uttryck som gillades av ”les lambertos” var att resten av vänstern bestod av ”utslagna”.

Uteslutningar, bannlysningar och skådeprocesser

Med ett annat tonfall, mer diskret och övervägd, har journalisten Denis Sieffert, tidigare chefredaktör för veckotidningen *Politis*, ungefär samma historia att berätta: ”Jag gick med 1971. Jag är ett barn av 1968, jag var 18 år. Jag kom dit genom böckerna. I Censier knackade jag på dörren till deras lokal och den ansvarige berättade om lambertismen för mig. En kille som kom helt ensam, som jag, det var ytterligt suspekt. Under lång tid såg man på mig med största misstänksamhet och trodde jag var snut”, fortsätter författaren till *La Gauche: les questions qui fâchent*. Denis Sieffert var ordförande för studentorganisationen UNEF-Unité syndicale, som leddes av Lamberts grupp efter en splittring 1971 med de kommunistiska studenterna som tillhörde UNEF-Renouveau.

”Lambertisterna var en strömning som var emot revolutionen och andan i Maj-68. På 1970-talet var de socialdemokratins spjutspets – inom FO, på universiteten och genom entrismen i socialistpartiet, mot yttersta vänstern, kommunistpartiet eller Ceres [den vänster inom socialistpartiet som leddes av Jean-Pierre Chevènement]”, säger för sin del prefekten Didier Leschi, f d studentledare, f d medlem av LCR och författare till boken *Rien quo notre défaite* (2018).

Leschi framhåller också något annat som utmärkte lambertisterna: ”De var emot de nya proteströrelserna i samhället, hermetiskt slutna mot kvinnorörelsen till exempel. När stämningarna från Maj-68 började mattas av hjälpte de socialdemokratin att få fäste bland ungdomen.”

Precis som i varje disciplinerad organisation krävs det skolning, etapper att klara av, av den som vill få plats i den slutna kretsen av medlemmar. Alla som tillhört lambertismen betonar skolningens betydelse. I de revolutionära studiegrupperna (GER) studerade man marxismens klassiker, leninism och trotskism, och sedan fick man göra en sammanfattning och lära sig debattera den. ”OCI strukturerade mitt sätt att tänka. Det var som en yeshiva, det hade allt man kan hitta inom ashkenazisk judendom. Böcker sågs som något heligt: om man fick för sig att *Övergångsprogrammet* behövde modifieras var man en revisionistisk likvidator. I GER fick man läsa, redovisa vad man läst, lära sig de heliga texterna. Man fick också lära sig att argumentera. I föreläsningssalarna var vi de bästa på att argumentera”, säger Marc Rozenblat.

Men också de bästa talarna på stormöten förvandlas också ibland till värsta sortens politiska åklagare. Som ofta inom trotskismen präglades också tillvaron inom lambertismen av regelbundna uteslutningar, bannlysningar, skådeprocesser. På det området var Pierre Lambert mästaren. Om man går tillbaka till presidentvalet 1988 då Lambert kandiderade (han fick mindre än 1 procent av rösterna) är det svårt att i honom se någon karismatisk ledare: i stället

upptäcker man en liten och glanslös herre. Benjamin Stora minns någon som kunde vara både ”oerhört hygglig men också skoningslös och listig. Det var han som angav linjen. Hans styrka bestod i att han kunde spela på alla känslöstämningar. Så fort någon hade avvikande uppfattning blev han ersatt av någon yngre och utan erfarenhet. På det sättet uppstod aldrig några hot mot Lambert.”

Marc Rozenblat: ”Han var karismatisk, en riktig folktribun. På centralkommitténs möten var det rektorn och hans elever. De som tog sig ton när Lambert inte var där blev småpojkar så fort han var på plats. Ingen sade emot honom, de sänkte blicken.” Jean-Christophe Cambadélis: ”Han hade en viss karisma kombinerad med en stor känsla för taktik. Det var en dubbel personlighet: samtidigt obeveklig revolutionär med järndisciplin men också en oerhört social person, han kunde tala med vem som helst.”

Trots den interna turbulensen präglades lambertismen av en oväntad dynamik under 1970-talet. Beslutet att satsa på socialistpartiet gentemot kommunistpartiet lönade sig och medlemsantalet växte. Lambertisterna hade många inom FO och ”ubåtar” hos socialisterna. Den mest kände av dem, Lionel Jospin (som heller inte velat uttala sig för denna artikel), skulle till och med klättra upp på allra högsta nivå.

Men risken med denna infiltration var att ”agenterna” skulle ”ändra sig”. Exempelvis skulle Lionel Jospin fjärma sig sakta men säkert. ”Lambert bröt med Jospin när han insåg att denne gått över till andra sidan. När han blev förste sekreterare var han fortfarande trotskist. Men efter ett tag insåg Lambert att deras relation bara var ytlig och innehållslös”, säger Daniel Gluckstein. Med andra ord, Jospin hade blivit socialist hos Lambert och inte längre trotskist inom socialistpartiet.

Långsamt sönderfall

Det hårdaste slaget skulle komma 1986 och då från de unga. Lambertisterna kontrollerade UNEF-Unité och beslutade 1980 att genomföra ett närmande till en liten organisation, le Movement d’action syndigare, som stod nära LCR och leddes av Julien Dray. Det ledde till att UNEF-Indépendante et démocratique bildades (UNEF-ID). Jean-Christophe Cambadélis höll i det hela och tog över ledningen för studentfacket. Precis som UNEF-US några år tidigare var UNEF-ID viktigt för lambertisterna: det hade hand om förhandlingarna och kunde mobilisera stora grupper studenter. Det var lambertisternas andra fackliga ben och ett perfekt instrument för förankringen inom FO. UNEF-ID skulle också vara den kommande socialistregeringens stödjepunkt bland ungdomen. UNEF-ID var därmed centralt för samarbetet mellan socialistpartiet och Pierre Lamberts organisation.

Men sakta men säkert skaffade UNEF sig en autonom karaktär efter att ha fått nog av smågruppstillvaron. De beslutade att organisera en ”hemlig fraktion” inom OCI. Jean-Christophe Cambadélis och Benjamin Stora, bl a, ledde operationen. Marc Rozenblat, som då var ordförande i studentfacket, och hans närmaste krets ingick också i komplotten. ”Vi organiserade oss som FLN. I grupper om tre. En medlem kände bara två andra. Sedan vi lämnat OCI var jag förföljd av killar från partiets säkerhetsavdelning. Jag kunde inte längre sova hemma”, uppger Cambadélis. De ständiga hoten var tröttsamma och ”Kostas”, den pseudonym han använde, bestämde sig för att ta kontakt med partiet: ”Jag meddelade dem bara: Rör ni en medlem rör vi en medlem. Rör ni en ledare rör vi en ledare. Rör ni mig rör jag Lambert. Då upphörde det genast.”

Splittringen 1989 blev ett oerhört slag mot lambertisterna: nära 500 lämnade organisationen. Vad skulle nu ske? ”Vi lämnade för att bilda en vänstertendens inom socialistpartiet tillsammans med Convergences socialistes [den struktur avhopparna bildat] som bas. Vi ville få inflytande i ledningen. Men Jean-Christophe Cambadélis kom in i den centrala apparaten.

Och jag lämnade av personliga skäl”, säger Benjamin Stora. På vilket Cambadélis replikerar: ”Jag var emot att bilda någon vänsterströmning inom socialistpartiet, vi fick inte göra om tidigare misstag. Det gällde att stödja partientret och vara udden, stärka socialdemokratins tyngdpunkt.”

Från och med nu inleddes lambertismens långsamma nedgång. De ”ex-medlemmar” som gick med i socialistpartiet sögs upp i det ”gamla huset”. Beträffande OCI, som under tiden först hunnit heta Parti communiste internationalister (PCI), därefter Parti des travailleurs (PT) och så till sist Parti ouvrier indépendant (POI), dunstade antalet medlemmar snabbt bort. Och partiet skulle aldrig mer uppnå samma lyster som på 1970-talet.

Smak för historien

Vad återstår idag av lambertismen? En metod mer än ett ideologiskt arv. Christophe Bourseiller sammanfattar: ”Att få inflytande över linjen var inte deras strategi. Entrismen syftade framför allt till att stärka det egna nätverket, bl a inom Force ouvrière.” Benjamin Stora har känslan av en ”enorm besvikelse”: ”Vi hade satsat på denna organisation, det var en familj, det var som en religion. Det är en mycket stor desillusion. Vi gick från en leninistisk struktur till socialistpartiet. Allt verkade ljummet. Det var som att övergå från heroin till mentolcigaretter.”

Många talar om det intellektuella bidraget, ett arbetssätt och en vision av omvärlden. Alexis Corbière gick med i slutet av 1980-talet då lambertismen var döende. Han var med tills han blev utesluten 1992. ”Det gav mig smak för att läsa och för historia. Att ta utbildning på allvar. Internationalismen. Använda historien för att tala om det aktuella. Det var en nationell trotskism: fransk, sekulär, motståndare till Femte republiken, både anti-stalinistisk och anti-fascistisk. Det var en självständig kraft som blev respekterad, även om vi inte var så många.”

Återstår frågan vem som för lambertismens arv vidare. De tidigare medlemmarna (förutom Alexis Corbière som inte vill uttala sig i frågan) har ett enhälligt svar: Jean-Luc Mélenchon. Medlem på lokal nivå på 1970-talet, utan att någon lade märke till honom särskilt uppger personer som hade med honom att göra då, framstår han som kontinuiteten i en lång tradition. ”Jean-Luc Mélenchon står för det vi trodde på, klasskampen, kampen mot Femte republiken, arbetarrörelsen, 1789. Men också sättet att resonera, att argumentera, hans intelligens. Det är en talare av typiskt lambertistiskt snitt, gammeldags. Han har sina språkliga tics, ett visst röstläge, en obeveklig logik”, säger Benjamin Stora. Och Marc Rozenblat fyller på: ”Jean-Luc Mélenchon är en total lambertist. Men Pierre Lambert hade inte hans koleriska sida.”

Även om Mélenchon avlägsnat sig från vissa grundelement i lambertismen, exempelvis när han ersatt begreppet ”klass” med ”folket” och när han engagerar sig i de sociala proteströrelserna, finns många rester kvar som fortsätter att strukturera Mélenchons tankevärld: kampen mot Femte republikens institutioner, betoningen av känslan för Republiken och det sekulära i den franska arbetarrörelsen. Till formen också: hans sätt att tala inför publik, våldsamheten verbalt, misstron mot medierna och en viss benägenhet att vara hemlighetsfull. Lite som om lambertismen ändå lyckats behålla sitt inflytande inom vänstern.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Lambertismen i dokument:

[Tesar för Fjärde Internationalens återuppbyggnad.](#)

["Lambertismen" i dokument.](#)

D Bensaid och H Weber: [Maj -68, en generalrepetition](#) (Lambertisterna spelade en märklig roll under franska maj-68, vilket illustreras på många sätt i denna bok)

Den franske historikern Pierre Broué var ursprungligen ”lambertist” (uteslöts 1989). Om honom, se [Pierre Broué \(1926-2005\) - En stor historikers liv och verk](#) av Vincent Prémey.